

FERENCES-VILÁGMISSZIÓK.

MAGYAR
FERENCESEK

KINA
FELE

JUNGCHOWTÓL-PAOKINGIG

IRTA: P. KÁROLYI-BERNÁTO.F.M

MARTON-L

50 fillér.

32 SZ.

MIT AKARUNK?

A legszentebb krisztusi feladatot: a Missziós Gondolatot mindenfelé terjeszteni! Ott akarunk lenni mindenhol, hogy olvassanak bennünket és felfigyeljenek ránk! — Meg akarjuk ismertetni a legszélesebb néprétegekkel a legősibb missziós Rend, a Ferences Rend misszióinak Multját és Jelenét! A Mult vértőlázott talaján járnak a Jelen hőslélkü apostolai szerte a világon! — E Füzet-sorozat minden betűje, sora, száma; a népszerű leírások és személyes élmények, a csinos kiállítás és olcsó ár ezt a Célt akarja szolgálni! **TESTVÉR!** Olvass és ajánlj bennünket másoknak is! Apostola leszel Krisztusnak, az örök Misszionáriusnak!

1. sz.: **A kínai nő.** (A bölcsőtől a sírig.)
 2. sz.: **Kolibrik, papagályok, vampírok.**
 3. sz.: **Asako.** (Egy japán kisleány története).
 4. sz.: **Kui Lan.** Keleti asszonyors.
 5. sz.: **Róma.** P. Schrotty Pál OFM.
 6. sz.: **A kis José szeme.** P. Schrotty Pál OFM.
 7. sz.: **Magyar ferencesek Kína felé.** (I.)
 8. sz.: **Villanó fények az őserdő mélyén.**
 9. sz.: **Szovjet csillag Kína fölött.**
 10. sz.: **Vadvirágok a kínai ugaron.** M. Bernárda.
 11. sz.: **Hősi harcok Kína földjén.** P. Lombos L.
 12. sz.: **Csu Klári levelei.**
 13. sz.: **A kínai nyomor poklában.** P. Gábris G.
 14. sz.: **Magyar ferencesek Kína felé.** (II.)
 15. sz.: **Pogány istenek árnyékában.** P. Lombos L.
 - 16—17. sz.: **Égő magyar áldozat Kína oltárán.**
 18. sz.: **Hét bíborrafestett lilium.**
 19. sz.: **Magyar nővérek Ázsia szívében.**
 20. sz.: **A kis José szíve.** P. Schrotty Pál OFM.
 21. sz.: **Mosolygó-könnyes történetek Kínából.**
 - 22—23. sz.: **Tavaszi Alkony.** P. Anasztáz OFM.
 24. sz.: **Indiánvér.** P. Nagymányoky G. OFM.
 25. sz.: **José Krisztus nyomdokain.** P. Schrotty P.
 26. sz.: **Lángoló szívek Kína fölött.** M. Juvenia
(Folytatása a III. oldalon.)
-
-

Ferences Világmissziók

FERENCES VILÁGMISSZIÓK
BESZÁMOLÓK ÉS ELBESZÉLÉSEK

Szerkeszti:

P. NAGYMÁNYOKY GILBERT O. F. M.

MAGYAR FERENCES
KÖNYVTÁR

01100512

Harminckettedik szám:

MAGYAR FERENCESEK KÍNA FELÉ III.

Magyar ferencesek Kína felé...

Egy misszionárius utinaplója

III. rész.

Yungchow

(Kínai világszemlélet és a kínai nyelv.)

Írta :

P. Károlyi Bernát O. F. M.
kínai misszionárius

1—10.000

Kiadja:

FERENCES MISSZIÓK ORSZ. ÜGYVIVŐSÉGE
Budapest, II., Pasaréti-út 137.

Nihil obstat. P. Sabbas Kilián O. F. M. Censor Provinciae,
Nr. 712—1944. Imprimatur. Budapestini, 14. Ápr. 1944. P. Pau-
lus Schrotty OFM. Min. Prov. — Nihil obstat. P. Raymundus
Kováts OFM. Cens. Dioec. Nr. 2295/1944. Imprimatur. Vacii, die
23. Ápr. 1944. Josephus Episcopus.

Kiadásért felel: P. Károlyi Bernát O. F. M., Budapest

Kapisztrán Nyomda Vác. Felelős igazgató: Lőrincz János

Egy misszionárius naplója.

III. RÉSZ.

Yungchow, 1930. január 22.

Négy hónapi vándorlás után végre célhoz értünk, otthonra találtunk. Tiroli ferences testvéreink nyújtottak ideiglenes otthont, hogy itt készüljünk leendő misszióink átvételére. Ez edzette meg lelkünket és testünket, hogy leküzdve minden nehézséget, lemondva minden európai kényelemről, puha ágyról, terített asztalról, keményen nekilássunk a nyelvtanulásnak. Míg el nem sajátítjuk a kínai nyelvet, olyanok vagyunk, mint a vakok, mert hiába van szemünk, — nem tudunk a kínai lélek mélyére látni, olyanok vagyunk, mint a süketek, — nem halljuk a körülöttünk zajló életnek örömeit, jajjait, olyanok vagyunk, mint a bénák, — nem futhatunk a veszendő lelkek segítségére.

Amint már jeleztem, érkezésünk utáni napon az Apostoli Prefektus úr, Mittler S. V. D. misszionárius német kínai nyelvtanát adta kezünkbe, — szótárt már Hankowban szereztünk — és egy Liu Antal nevű tanítóra bízott bennünket, hogy bevezessen a kínai nyelv rejtelseibe. Nehéz munka volt, mert egy szót sem tudott idegen nyelven, így teljesen magunkra voltunk hagyatva. De mielőtt ennek leírásához kezdenék, nézzünk előbb körül és ismerjük meg kissé környezetünket.

Yungchow.

Ez a város a tiroli ferences misszió központja. A Siankiang és a Taoho összefolyásánál, hatalmas kőfallal körülkerített város, Linling megye székhelye. A megye déli része Kwangsi tartománnyal határos. Lakóinak száma állítólag 40 ezer. Élénk ipari és kereskedelmi város. Régente Fu volt, vagyis a tartomány déli részeinek katonai és közigazgatási központja, ahol az alsófokú mandarini vizsgákat kellett letenni.

Missziósállomása nem régi, mert a volt császári világban a missziónáriusok legtöbbszörre csak a város falain kívül-extra murossztelepedhettek le, vagy csendes vidéki falvakban, hol egy-egy vezető családnak tagjai keresztények lettek. Így Changshaban, a tartomány fővárosában és Hengchowban, hol már közel száz éve vannak keresztények, kiket még Triora boldog János vértanú térített meg, szintén a város falain kívül épültek fel a missziós intézmények; még szerencse, hogy mind a két város óriási fejlődésnek indult a kőfalon kívül, minek következtében a keresztények rendszerint a misszió közelében telepedtek le, így nem esett ki tulságosan a várostól.

P. Burroni Ince olasz ferences volt az első missziónárius Yungchowban, kinek sikerült már a város falain belül szép telket szereznie és ott épült fel a templom és a misszióház 1912-ben. A környéken már a hetvenes években is találunk keresztényeket, kiket egy számüzetésből visszatért kínai pap térített meg.

A várostól északra körülbelül 30 kilométernyire a folyón túl telepedett le és ezt a

kis állomást Fukiatsungnak, boldogság házá-
nak nevezték el. A kilenszázas években en-
nek a missziósállomásnak vezetője egy tiroli
ferences, P. Fuchs Gáspár volt, ki majdnem
áldozatul esett az összesereglett diákok ide-
gen gyűlöletének. Sokszor megfordult már a
városban, nem is hitte volna, hogy veszedel-
lem leselkedik rá, de a boxerlázadás miatt
magasra hágott az idegen gyűlölet. Mikor a
diákok negtudták, hogy idegen missziónárius
tartózkodik a városban, halálra keresték. A
missziónárius a város mandarinjához fordult
védelemért, katonai őrseget adott melléje,
hogy kísérjék ki a városból. A város kapuján
kívül magára hagyták, a diákok és a folyó-
parton összegyűlt nép rátámadt, botokkal,
kövekkel addig verték, míg össze nem esett,
az ájult missziónáriust aztán a megáradt fo-
lyóba dobták. Hűségese szolgálja, mikor ezt
látta, egyenesen Hingchowba, a püspökhöz
szaladt, hogy jelentse a történeteket. A bátor
Mondaini püspök elégtételt és a missziónári-
us holttestét követelte Hunan tartomány kor-
mányzójától. Ez szigorú vizsgálatot indított,
a diákok felbujtóját lefejezték és napokon
keresztül keresték a megölt missziónárius
holttestét, de nem találták.

Nem is találhatták, mert hála Istennek,
az erős szervezetű ember, mikor a folyóba
dobták, a hideg víztől magához tért és átúsz-
va a folyón egy napi bujdosás után visszatért
állomáshelyére hívei közé.

Tehát szentelt földön állunk, melyet egy
hős missziónárius vére szentelt meg. Termé-
szetesen azóta megváltoztak az idők. A mos-
tani misszió a város egyik legszebb helyén
áll. A templom is, az emeletes missziósház is

messze kiemelkednek a város sárkánytetői közül, égbenyúló keresztjét már többmértföldnyire látni. Egy missziónárius számára épült, így nekünk a régi iskolában jutott helyünk.

A templom.

Már Hankowban és Hengchowban is feltűntek a székesegyházaknak is beillő hatalmas missziós templomok, melyek még akkor épültek, mikor még külföldi építész alig tette be lábát Kínába. Csodálatos az az erőfeszítés és kitartó munka, mellyel az olasz ferences missziónáriusok Hunant ellátták a szép templomokkal. Kínai köművesekkel és iparosokkal kellett dolgozniok, kik soha nem láttak európai módra épített házat, — de a missziónáriusok útmutatása és rajzai nyomán hol román hol barok, sőt gotikus templomok is épültek persze mindenütt szerencsésen össze keverve a kínai népi stílussal, különösen a berendezésen és az oltár faragásainál tűnik ez fel. A yungchowi missziós templom véd-szentje Szent Ferenc, kínai festő munkája a főoltár és a két mellékoltár képe. Természetesen másolat, de így is felveszi a versenyt sok vidéki templom oltárképeivel. Az oltár faragásai és aranydíszei feltűnőek.

A misszionárius lakása és életmódja.

Közép és dél Kínában leginkább faházakat lehet látni. Hatalmas oszlopokon nyugszik az egész ház tetőzete, az oszlopokat kőpillérekre fektetik, mert a hangyák a földre fektetett legvastagabb fenyőgerendákat is elpusztítanak néhány év alatt. Oldalfalait téglával, vagy vályoggal építik be. Minden ház-

nak legfontosabb része a *tan-u*, hol az ősök oltárát állítják fel, vagy építik a falba s ez szolgál egyyuttal fogadó szobának és ebédlő teremnek. Ez hall szerű terem elől nyitott s így elég kelemetlen télen. A hideg ellen úgy védekeznek, hogy a szoba közepére állítanak egy nagy serpenyőt és ott ízzik a faszén, vagy kőszén egész nap, azt ülik körül a háziak és a vendégek.

A legtöbb missziónáriusnak háza téglából, vagy vályogból épült, üvegablakok is akadnak, sőt, ha a misziónárius ügyes, még kéményt is huzat s maga készítette bádog kályhánál, vagy kandallónál melegszik. Berendezése, bútorzata a lehető legegyszerűbb, minden kínai. Matrac, vánkos ismeretlen, ágyneműje egy hatalmas paplan, melybe beburkolózik, — így nem kell még lepedő sem, elég a bambusz gyékény, nyáron még takaró sem kell, csak szunyogháló.

Fogadósobájában, hol az ősök oltára helyén egy szép szentkép, feszület áll, elmaradhatatlanok a szépen faragott kínai támlás székek és teaasztalkák, itt fogadja úgy a keresztényeket, mint a pogányokat. A ceremóniák hazájában még több súlyt fektetnek a látogatásokra és vendégfogadásokra, mint nálunk. Itt a kínai elvárja, hogy a legnagyobb pontossággal betartsa az illem szabályait. Látogatóinak ép úgy hozatja a forró teát, pirított dinnye magot, a forró vízbe mártott törülközőt, épp úgy kell a vendégnek felajánlani a legyezőt, mint a legelőkelőbb szalodákban, vagy úriházakban. Mert ezt kapja a missziónárius mindenütt.

A missziósház rendszerint egy nagy kőkerítéssel körülvett udvarban fekszik, elől

vannak a hitújonciskola és az alkalmazottak házai, oldalt a templom mellett a népiskola.

Amilyen a missziónárius lakása, olyan az étkezése is: egészen kínai, csak ott, hol testvérek vagy nővérek vannak, kerülnek hazai ételek asztalára. A kínaiak rendszerint csak kétszer étkeznek. Reggel a tea mellé pirított dinya magot, napraforgó, avgy szója babot rágnak, vagy füstölt babsajtot. A másik két étkezésnél rizst, olajjal vagy zsirral készült zöldséget salátát és ha erszénye engedi, húst, halat is esznek hozzá. Ez az étkezési mód nem igen változó, — mint a kínaiak egész környezte, élete általában. Sok nehézséget okoz a missziónáriusnak, míg megszokja ezeket a túlfűszerezett ételeket. Itala egy rizsbor, vagy rizspálinka, mely rosszabb, mint az utolsó csigér vagy vinkó. Hogy vágyódik az ember a nagy melegben egy pohár friss víz után, — de az nincsen, csak a lagymatag tea. És ez így megy hónapról hónapra, évről-évre és csak akkor jut egy-két ízletesebb hazai falathoz, ha évente egyszer-kétszer megfordul a többnapos járó földnyi távolságra levő központi misszióházban.

Mi is eleinte nagyon sokat szenvedtünk. Reggelink egy fekete kávé és két lágy tojás volt. Tejet egész Kínában nem lehet kapni, nem is fejik a teheneket. Ebédünk egy csésze rizs zsíros sertéshús, mindenféle zöldség. Ez így ment napról-napra, míg csak testvéreink körül nem néztek és nem építettek tűzhelyet, kemencét s lassan leves, tészta, sütemény és kenyér is került asztalunkra. Kínai szolgálk is megtanulták a kenyérsütést, úgy mint nálunk minden atyának az asztalán van kenyér és nem kell a zsíros húsokat kenyér nélkül

ennie. A híres 20-30 fogásból álló kínai lakomák ételei csak elvétve ízesek és élvezetesek...

Séta a városban.

Egész héten át szorgalmasan tanultunk, délelőtt, délután volt előadásunk, közbeeső szabad időnket pihenéssel, tanulással és levelezéssel töltöttük el. Az első vasárnapot használtuk fel arra, hogy egy kis körsétát tegyünk a városban. Kínában sajnos, még nem lehet észrevenni a vasárnapot, csak a közhivatalokban és iskolákban szünetel a munka, az élet minden más terén folyik a lázas munka megszakítás nélkül hónapokon át. Csak a kínai újév első hónapjában és még más három ünnepnapon pihen ennek a földnek szegény népe. Pihenése csak akkor van, mikor kidül a munkából, vagy annyit keresett már, hogy nincsen szüksége az állandó munkára. Keresztényeink is bár járnak a vasárnapi misére, de nem tudják megtartani a munkaszünetet.

Mise után az egyik ministráns fiúval indultunk először sétára. Hiába öltöztünk kínai ruhába, már messziről feltűnést keltett a jól megtermett, csontos európaiak csoportja, csak Apollinár atya volt büszke, hogy őt fekete haja, gömbölyded és barna arca miatt nem egyszer kínainak nézték. A misziótól néhány lépésnyire van a város szépen kikövezett főtere. Különben a város minden forgalmas útja hatalmas, faragott kőlapokkal van kirakva. A tér végén áll a pagodaszerű, díszes szinpad, ittjátszanak szinte szüntelenül a színészek a késő éjszakába, a közönség a szabad téren helyezkedik el. Csodálatos az a fantázia, mely-

lyel pagodáikat és középületüket díszítik. Hatalmas sárkányok, tekergő kígyók kötik össze a szépen faragott oszlopokat, melynek mindegyike egy kőből faragott oroszlánon áll. De még csodálatosabb az, hogy ezek a díszek, oszlopok és faragások, Shanghaitól kezdve az utolsó falúig, mindenütt egyformák, mintha egy kéz faragta volna. Szinte megüli az ember lelkét ez az egyhangúság, hátha még arra gondol az ember, ez évszázadok sőt évezredek óta így van. De mint látjuk, a kínai lelket is megülte ez az állandóan egyforma környezet és életmód. Az ember el sem tudja képzelni, milyen erő lehetett az, mely ilyen többszáz milliós néptömeget tudott *univerzálni*? Egyforma kék ruhában jár a nagy tömeg, egyformák lakásaik, egyformák szokásaik, egyforma még arcuk és szénfekete hajuk is, úgy, hogy eleinte mindenkiben ismerőst véltünk felfedezni...

Yamen.

A tér bal oldalán van a Yamen, a vármegyeháza, itt lakik a mandarin, itt vannak a közhivatalok. Ez is az egész birodalomban mindenütt egyformán három udvarra oszlik. A bejáratot két kőoroszlán őrzi. Az egyes épületeket fedett folyosók, oszlopos csarnokok kötik össze és bár az egész épület-komplexum fából épült, a kínai művészek remekeit foglalja magába. A vármegyeháza előtt van a szégyenoszlop, ide függesztik ki a híres rablóvezérek fejét. Sohasem felejttem el, az egyik ilyen sétánk alkalmával nagy csődületet találunk a főtéren, mi is odamegyünk, de szinte megborzadtunk a látványtól. Az oszlop egyik vaskampójára egy emberi fej van ki-

függesztve, alatta az írás, kié és mit csinált. Sajnos, Kínában csak ilyen eszközökkel tudnak úgy, ahogy rendet teremteni.

A tér jobb oldalán van a város egyik legszebb pagodája és a taoista kolostor. Az utca forgalma szédületes. Bár kocsi az egész tartományban nem közlekedik, de a teherhordozó kulik és falusi emberek ezrei hordják vállukon egy bambusz rúdra akasztva áruikat. Lehet ott mindent látni; még a hízott disznót is két bambuszrúdra kötözve szállítják. A három-négy méter szűk utcában az ember alig bír tovább menni. Az üzletek nyitva. A koldusok hada csatlakozik az emberhez. Néha nagy ordítás szakítja félbe a zsidongást: kae lu... Egy előkelő urat, vagy dámát hoznak hordszéken, a hordárok kiabálnak: nyiss utat. Az egyetlen közlekedési eszköz egész közép és dél Kínában a hordszék. Két hosszú bambuszrúdra erősített nádszék, ezt betakarják egy kis olajos vászonnal, mely az eső és a nap ellen véd, oda beül az ember és két markos kínai vállán viszi. Míg meg nem szokja, szinte tengeri betegséget kap az ember, annyira ringat. De később ezt is meg kellett szoknunk.

A várfalon.

Gyönyörű szép időnk lévén, felmáztunk a város falára is. Kínában a nagyobb városok, de különösen a vármegyék székhelyei mind hatalmas kőfallyal vannak bekerítve és csak négy kapun át juthat az ember a városba. Így őrizték és őrzik még most is a várost a rablócsapatok támadásai ellen, mert ezek néha lecsapnak a hegyekből és egy egész vidéket tartanak rettegésben. Kínában kevés a

város, a lakosság nagyobb része szétszórva, tanyákon, saját földjén lakik. Viszont a városokban óriási árukészleteket halmoznak fel a kereskedők, mert az egész vidék népe onnan szerzi be szükségleteit, ezért szokták oly gyakran megtámadni a városokat. Éjtszaka bezárják a város kapuit és oda senkit be nem eresztenek. A megye székhelyén őrzik a több-ezredéves telekkönyveket. Yungchow, mint egy Fu, vagyis a déli részeknek a székhelye is hatalmas kőfallal van körülkerítve. Az ember csodálkozik és bámul, hogyan tudtak régente oly hatalmas közmunkákat létesíteni. Jó fél négyzetméter nagyságú kövekből épült a várfal, szélessége legalább négy méter, jó másfél óráig tartott, míg körül sétáltunk rajta. A négy kapufölött nagy tornyos pagodák épültek, itt helyezték el a város szellemeinek a bálványszobrait, itt tanyázott a várórség. Persze máma a koldusok tanyája, annyira elhanyagolták. Mikor az ember ilyen várfalon sétál, kap némi fogalmat a kínai nagy falról is.

Nem síkságon épült a legtöbb város. Két folyó torkolatánál egy nagy hegylánc húzódik el és arra fut fel a várfal, az egészet hatalmas árok veszi körül. Az ágyú és a repülőgép korszakában persze nem sokat számítanak a tíz méter magas kőfalak.

Első húsvétünk Kínában.

Az idő oly gyorsan múlt, hogy alig vetük észre, mert mindennapnak megvolt a maga élménye. Lassan megtanultunk néhány imádságot és azt együtt imádkoztuk a keresztényekkel. Néha átmentünk az iskolába és örültünk, mikor a táblára írott írásjelek kö-

zül néhányat felismertünk, — ha egy-két szót válthattunk a gyerekekkel. Az otthoniakkal is megindult a rendes levelezés, igaz, hogy négy hétig is úton volt a levél és újság, míg eljutott hozzánk, hisz hétszáz kilométeren gyalog póstás hozta.

Csak nagyhéten eszméltünk rá, hogy idegen földön vagyunk. Hiányzottak a szép szertartások, a passio, lamentatio, a szívet meg-rázó nagybőjti népénekek. Nagypénteken mégis megható jelenetnek voltunk a tanui. Ekkor a nép is belekapcsolódott a szertartás-ba: a keresztsókoltatásnál mindenki levetette cipőjét, papucsát és így járult háromszori térdhajtás után a keresztsókoltatáshoz és rakta le a kereszt lábaihoz filléreit.

Nagyszombat és húsvét oly üres volt. Nincsen feltámadás, hiányzott az egekig fel-törő Alleluja, — igaz, az asztalunkról hiány-zott a húsvéti piros tojás és a sonka is, — de csak ez egyszer, mert később már testvéreink gondoskodtak róla.

Kínai világszemlélet és vallás.

Kína és a távol Kelet, minden európai kultúrlélek érdeklődésének tárgya, különösen mióta évezredes történelmének forduló pont-jához ért az 1912-iki forradalommal, mikor lerázta a többszázados Mandzsu dinasztia rab-láncait és függetlenségében új eszmék, új életútak után kutat.

A misszionárius is, ha hivatásának száz-százalékosan akar megfelelni, kötelessége, hogy tanulmányai révén közelebb jusson a kínai néplélekhez, hogy megismerje világ-szemléletét és vallását. Olyan szerncsés hely-zetben voltunk, hogy minden külön tanul-

mány nélkül nagyon sokat tudtunk elsajátítani ebből a népi tudományból, mivel Msgr. P. Jesacher Damascén, apostoli prefektus volt a tanítómesterünk, ki megszokás nélkül több mind 30 esztendő-t töltött Kínában. Mindíg egyedül élt hívei között, szótlan, morózus ember benyomását keltette, ki szinte anyanyelvét is elfelejtette, de ha valamelyikünk este, úgy vacsora után valamiféle kérdést tett fel, órákon át tudott beszélni. A négy magyar misszionárius meg tátott szájjal hallgatta. Az ő elbeszélései nyomán készültek naplójegyzeteim és most, hogy kiadásra kerülnek, saját tapasztalataim és olvasmányaim után is be kell vallanom, hogy abból sem elvenni, sem hozzáadni valóm nincsen.

Az egyik nap Liu tanítónk felrajzolja a táblára a Tao írásjelét és szokása ellenére vagy tízperces magyarázatot fűz hozzá, miből persze egy szót sem értettünk. Szótárunk a következő jelentéseket hozza: út, törvény, szabály, végzet, kozmikus világrend stb. Összenéztünk és arra gondoltunk, no most melyik jelentésnél kössünk ki. Vacsora után meg is kérdeztük Prefektus atyánkat, aki erről négy-öt napon át tartott előadást, melynek rövid kivonatát az alábbiakban adjuk.

A kínai nép világszemlélete közel ötezer év óta változatlan. E szerint két örök tényező hozta létre az egész látható világot, ez a két végtelen erő változatlan és örök, a *Yang* és a *Yin*, a fény és az árny. Ez a két tényező azért foglalta el az életszemléletben a főhelyet, mivel még a legegyszerűbb ember megfigyelései szerint is az egész élet folyamán ez a két ellentétes életprincipium uralkodik: így, van meleg és hideg, erős és gyenge, kövér és so-

vány, férfi és nő, aktív és passzív. Mivel a célratörő rend eben az örök változatban bizonyos törvényszerűség szerint mozog, így lett az örök egység a két ellentétes életelem által a Yang és a Yin által örök élettörvény, melyet Lao-ce, a legmélyebb kínai gondolkodó *útnak*, — *Tao*-nak nevez, mert ez írja elő minden élő és élettelen lénynek az útját a mindenségben. Ez a legősibb kínai felfogás szerint a *Tao*.

A *Tao* a természetet irányító törvények összefoglalata, de nem tisztán fizikai szempontból, hanem metafizikai értelemben is. Itt jár a kínai természetelmélet egészen közel a panteizmushoz, mikor nem tudja elválasztani a világot az őt alkotó és örök törvényekkel irányító őserőtől, az Istentől.

A kínai világszemlélet alaptörvénye tehát: az egész mindenség szellem. Az egész teremtet világban, melyet az ég és föld magában foglal, kell, hogy minden lény, mint annak élő tagja, harmonikusan együtt működjék, minden a maga helyén és a maga módján. Ebben a nagy harmoniában hol nem létezik öncélú teremtmény, ahol minden kicsiny vagy nagy az egészből és az egészért él. Ebbe a közösségbe van beállítva az ember is minden testi-lelki adottságával. Mint eszes teremtménynek kötelessége, hogy az emberi társadalom minden tagjával és a nagy természet minden törvényével egyetértésben éljen. Meg kell találnia a helyes viszonyt a külvilággal s ezzel szabályos együttélést biztosítania. Amit minden más élő és élettelen lény szükségszerűen tesz, azt az értelmes ember szabad akarattal és készségesen tegye.

Így éri el az ember azt, hogy a földi életet békében élvezhesse.

Ezen felfogás szerint a nagy természet történései és az ember erkölcsi cselekedetei közt benső egység van. Mindkettő kiegészítő része a kozmikus világ harmoniájának. Ha az ember alkalmazkodik és föntartás nélkül hozzájárul a világtörténéshez, boldogságát biztosítja, ha nem, akkor harcba keveredik a mindenható őshatalmakkal, — saját kárát vallja és a külvilág rendjét felborítja, míg végre a feltartóztathatatlan Tao összetöri.

A lélek halhatatlanságát sem tagadják, de teljesen másképp fogják fel annak túlvilági életét. Az ember lelke a halál után szellem — *sen* — lesz, lakhelye nem a mennyország, vagy pokol, amit jócselekedetei vagy bűnei által kiérdemelne, — hanem a föld. Sőt minden élettelen lénynek, minden fű, fa, vagy állatnak, fizikai halála után van egy független léte, lelke, mert részese a Yang-nak, vagy a Yin-nek. Az egész világ tehát tele van szellemekkel, különösen az elhalt emberek szellemével. Ezek a mindenütt jelenlevő szellemek egyrésze jóindulattal viseltetik az ember iránt, másrészük az ember romlására tör, így az ember élete, boldog vagy boldogtalansága tőlük függ. Azért szál fel éjjel-nappal az áldozati füst a szellemek oltárán.

Íme, ez a kínai világszemlélet alap gondolata, ha erről elfeledkezünk, nem értjük meg ennek az óriási népnek közel ötezer éves történelmét, — létét és fennmaradását.

A keresztény ember még ebben az eltorzult vallásbölcseleti felfogásban is felfedezi a kinyilatkoztatás egy szikráját, az emberek ártatlanságába vetett hitet. „És látta Isten mindent, amit alkotott vala, és igen jók valának“. Gen. I. 31.

De felfedezzük a szebb, a jobb, a megváltás utáni vágyat is, mely feltört az összes Krisztus korabeli népek lelkéből...

Így fejezte be több órás előadását Msgr. Jesacher. Agyunk kifáradt, fantáziánk végigjárta az addig látott pagodák százait... Másnap folytatta, előhozatta *tanítójával* Lao-ce és Konfucius régi iratait, felolvastatott néhány idézetet és kikereste azok latin és francia szövegét is, hogy némiképp megértesse azt.

Két irány, két iskola építette ki az ősrégi Tao szerint a kínai erkölcsbölcseletet. Az egyik egyéni, spekulatív és elvont életmódot követel, és ez Lao-ce volt, az ő iskoláját Taoizmusnak nevezik. A másik irány Konfuciusztól ered, inkább kollektív, reális és emberibb.

Lao-Ce.

Kr. előtt a VI. században Kína gazdasági és politikai mélyponton állott. A többévszázados belháborúk, melyeket a kis államok egymásközi versengése idézett elő, az egységes nagy birodalom szétesésére vezetett. Laoce ebben az általános zűrzavarban és vadságban nem találta helyét, magányba vonult. Az örök világrendről szóló elmékedései révén akarta megtalálni az utat a békéhez. Ez az út nem lehetett más, mint a Tao helyes megértése és ahhoz való igazodás.

Amilyen igaz, mondja Laoce, hogy az egész mindenség az örök hatalmak a Yang és Yin által jött létre és mindent a Tao irányít, úgy biztos az is, hogy kezdetben itt a földön minden, — állat, növény, ember „jó“ volt. Minden rossz abból származik, hogy az em-

beriség az idők folyamán eltávolodott az „élet útjáról“ a Taotól. Hogyan történhetett ez? Laoce azt mondja: és itt bemutatta nekünk Laoce ötezer négyes írásjellel írt könyvét, — a Tao-té csing-t. Születésénél az ember gyenge és finom, halálában erős és kemény, miként a növényzet is, amint a csírájából előbújik, gyenge és finom, később kemény és erős. Tehát erő és keménység a halál kísérői, fínomság és gyengédség az élet kísérői“. Tao-té csing 76. fej.

Ez a törvény minden élő teremtményre vonatkozik, de legfőképen az ember életében nyilvánul meg. Laoce azért célul tűzte ki magának, hogy tanításaival az embereket visszavezérelje a helyes útra, a Taohoz. Amit az ember számára előír, hogy boldogságát elérje, oly mély és nemes, hogy szinte önkénytelenül is az Úr Jézus szavai jutnak eszünkbe: Bizony mondom nektek, ha meg nem tértek és nem lesztek, mint a kisdedek, nem mentek be a mennyeknek országába“. Máté 18, 3.

Az új élet első követelménye az, hogy az ember mondjon le önmagáról. Nem hiába tanítják, hogy az ember függ a földtől, a föld az égtől, az ég a Taotól, a tao önmagától, a semmiségből ered. Ez figyelmeztesse az embert, hogy énjét feladja, szenvedélyeivel és törtéteiseivel egyetemben. Minden önző törekvés, mely a kapzsiságnak és az uralmi váagnak szolgál, megrontója az emberi boldogságnak. Ezzel szemben arra kell törekednünk, hogy csendes magunkbanézéssel átadjuk magunkat a Taonak, más szóval a nemtevést kell gyakorlnunk, melyet *u-wei*-nek nevez.

Azt mondhatjuk, hogy az elmúlt évezre-

dek folyamán ma sincsen más életforma, mint az u-wei, a nemtevés, mely annyira a kínai nép második természetévé lett. Ez a felfogás rányomja bélyegét az utolsó két és fél-ezred év történelmére. Nemcsak a taoista kolostorkban vagy iskolákban, nemcsak a kínai tudósok s írástudók között találunk erre az életformára, hanem az egyszerű nép gondolkodását is egészen átjárja, sőt felhatolt egészen a császári udvarig: a pekingi császári palota trónszéke fölött is ott függ a díszes arany betűkkel ékes tábla az *u-wei* felírással.

A mindennapi életre alkalmazva, a következőkben foglalhatjuk össze Laoce tanítását: Nem az egyéni felfogástól fűtött buzgóság és törtetés hoz eredményt, hanem a szenvedélyektől mentes benső felügyelés a Taora hozza meg a helyes életfelfogást. Aki ezt bírja, az törekvéseit és céljait a Tao működésének alá tudja rendelni, — alkalmazkodik külvilágához és biztos lehet, hogy a megoldandó feladat, észrevétlenül is, de feltétlenül megoldódik.

„Az u-wei által vezetett tökéletes élet ismertető jelei: jóság mások iránt, mértékletesség és lemondás. Három kincsem van: az első a jóság, a második az igénytelenség, a harmadik: nem törtetek tisztségek után az államban. A jóknak jósággal fizetek, a rosszszaknak szintén jósággal, mert a Tao működése: jóság. Őszintéssel szemben őszinte vagyok, hamissákkal szemben szintén őszinte vagyok, mert a Tao működése: őszinteség. A szent ember a világtól elvonultan, csendben és békében él, mégis gondol a világ bajaira. Polgártársai szemüket és fülüket feléje irányítják és ő úgy tekinti őket, mint gyerme-

keit". — Mintha csak Asszisi Szentjét hallanók: Non sibi soli vivere, sed et aliis proficere, — nemcsak önmagának éljek, hanem másoknak hasznára is legyek.

„Előteremteni, de nem birtokolni, kereskedni, de nem felszámolni, előbbre vinni, de nem gyámkodni, ebben áll a Taonak legmélyebb működése“. Egyszóval az önzetlen jószágban és szeretetben.

Ilyen életideál láttára, melyet a kínai bölcs maga elé tűzött, ki ne gondolna arra a tökéletes életideálra, melyre Szent Pál hivatkozik Titushoz írt levelében: Ami Üdvözítő Istenünk kegyessége és emberisége megjelent és megszabadított minket. Tit. 3, 4. Az ideális és gyöngéd felebaráti szeretet, melyet a kínai ó-kor bölcsei hirdetnek, nem felel-e meg az Úr Jézus követeléseinek is: Szeressétek ellenségeiteket, jót tegyetek azokkal, akik titeket gyűlölnék és imádkozzatok üldözőitökért és rágalmazóitökért, hogy fiai legyetek Atyátnak, ki mennyekben van, ki napját felkelti jókra és gonoszokra s esőt ad az igazaknak és hamisaknak. Máté 5, 44.

Az indító okok, melyekre úgy Krisztus és Laoce hivatkoznak a tökéletes életmód el-sajátítására, egészen ellentétesek. Az evangéliumi tanításban a vég-ok maga az Isten és az ember túlvilági boldogsága és sürgeti az egyéni munkát és erőkifejtést, Laoce tanításában a végok a Tao, ez a személytelen és a semmiségből előtörő erő és az ember földi nyugalma. Bármennyire ellentétesek ezek az indító okok, mégis bámulatos hasonlatosságot találunk a két életmódban. Ez a hasonlatosság téveszti meg a hitetlen és felületes bölcselőket, mikor Krisztus tanításában Budha

és Laoce hatását keresik, megfélekedzvé ar-ról, hogy „anima humana naturaliter christiana“. Vagyis ami szépet az emberi ész és elme kigondolni, az emberi lélek végrehajta-ni tud, ez abból az isteni szikrából származik, mellyel a Mindenható elindította az embert...

A keresztről szóló keresztény tanítást, a tökéletes lemondást sürgető követelményt is megtaláljuk az u-wei életmódban; melyet pe-dig az átlag pogányság dőreségnek nevez. „Akit a Tao megvilágosít, úgy tűnik fel, mint dőre, aki egészen behatolt a Tao tanításába, elmaradott, aki a legmagasabb csúcsra emel-kedett, úgy tűnik fel, mint átlag ember, a leg-nagyobb tisztaság, szégyenfoltnak, a tántorít-hatatlan elernyedtnak, gyengének, az igazság, romlottságnak látszik. Tao-té csing. Hasonlít-suk csak össze Szent Pál levelével: „Isten, minket apostolokat utolsóknak állított oda, mint halálra szántakat, mert látványossága lettünk a világnak, angyaloknak is, embe-reknek is. Mi oktalanok vagyunk Krisztusért, ti pedig okosak, mi gyengék, ti pedig erősek, ti nemesek, mi pedig nemtelenek... Átkoz-nak minket és mi imádkozunk, szinte salakja lettünk ennek a világnak, mindenk söpredé-kévé mindez ideig. I. Kor. 4, 9.

Laoce szerint ezért a célért minden egyé-ni érdeket félre kell tenni, minden emberi gyengéséget és rendetlenséget hősiesen leküz-deni, ha mindjárt az ember alsóbb rendű ér-dekeinek feláldozásába kerül is. Ezek szerint minden harc és háborúság az egyes emberek és nemzetek közt is átok...

Folytathatnók még oldalakon keresztül Laoce bölcseletének ismertetését, de a hely-zúke ezt nem engedi. Következő füzetünk-

ben látni fogjuk, hogy Kínának másik gondolkodója, Konfucius, hogyan állította világszemléletébe a Tao tant és mindkét mester későbbi tanítványai mennyire elferdítették ezeket a magasztos bölcseleti eszméket és le-súlyesztették egy babonás vallásrendszer alapdogmáivá.

Kínai nyelv és írás.

Egy nép kultúrtényei közt első helyen áll nyelve, mint az emberi szellem ősi alkotása. A nyugati ember szellemi adottságánál fogva a nyelv területén is megtalálta azokat az eszközöket, melyekkel uralja az egész külvilágot. Ez azt jelenti, hogy ő az emberi organum hangzóiból annyi és olyan szavakat alkotott, hogy bár szinte végtelen számú fogalommal dolgozik, — mindegyiknek tudott saját szavat alkotni. Ilyen a görög, latin, germán nyelvcsoport.

A szavaknak eme tömegét a nyelvtani szabályokkal úgy uralja, hogy teljesen szabadon és félreérthetetlenül kifejezhesse gondolatait.

Ezzel szemben a kínai szellem által alkotott szavak, mind egytagúak, nem kezdetlegesek, — hanem a hangzók változatossága kevés. A nyelv kimeríthetetlen beszélő képességéből a kínai nyelv megelégszik egyi kis töredékével 400—450 hangzóval.

A birodalom különböző tájszólásainál, hol nem lehet különbséget tenni az s—sz, c—cs között még jobban összezsugorodik ez a szám, innen van, hogy egy egész sereg ugyanolyan hangzású szót kap az ember, melyek semmi roknságban nincsenek egymással,

így egy-egy hangzónak közel száz jelntése is van, — bár ezt az öt tónus kétezer önálló szóra emeli.

Ehhez járul még az, hogy a kínai nyelvnek grammatikája úgyszólván nincsen: nincsen declinatio, conjugatio, névelő, névutó, adverbum, többesszám, egyeztetés, stb. Egyszerű fogalmakat egymás mellé helyez, — ez a mondatszerkezet.

Ezért a kínai beszéd mind a mandarin nyelven, mind az úgynevezett népnyelven érthetetlen volna, — ha nem rögzítette volna a fő- és tulajdonneveket egyes képzőhöz és kiegészítő szókhoz, — avagy az igéket ismétlésekhez, — melyeket az írás teljesen nélkülöz...

Pl. c6: ülni, ülés, c6ce: asztal, c6c6: ül le. A kérdés teljesen a hangsúlyon fordul meg.

Így is az szükséges a két beszélő között, hogy ismerje a beszéd témát, — tehát lelki megérzés legyen közöttük. Ha beszélnek: figyelik egymás szemét, arcvonásait, — nem látja feltűnni a szem csillogásából a megértésnek jelét, — az első mondat után felteszi a kérdést: tung pu tung? Megértettél-e?

Felmerül a kérdés, miért elégedett meg a kínai szellem olyan egyszerű mondatszerkezettel és egymástól alig megkülönböztető egytagú szavakkal. Pedig elég gazdag volt ahhoz, hogy az egytagú szavai dacára nyelvtani szabályok által érthetőbbé és változatosabbá tegye a nyugati szellem példájára.

Az alábbiakban ezeket az okokat kutatjuk.

Ha valami, úgy a kínai nyelv sajátossága a néplélekből fakadt. Első látszatra azt mond-

hatjuk, a kínai nyelv nehézségei az ősrégi jelírásból erednek, — melyek a nyelv technikai fejlődését megakadályozzák.

Tény az, hogy a jelírás, mint a kínai, tökéletes merevségével, — nem foglalható be egy nyelv grammatikai szabályába. És mégis, — a jelírásnak inkább megfelel az egytagú szó, mint a többtagú, — mert egy jel által leírt fogalomnál egy többtagú szó nem találná meg a támaszpontot...

Másik nehézsége a kínai nyelvnek, hogy az írás és a szavak közt, eltekintve egy-két hangutánzó szótól, — nincsen semmi természetes összefüggés, — úgy hogy a dél kínai csak jelekkel tudja magát megértetni az északkal.

Azért még sem lehet a kínai nyelv tökéletlenségeit mind a jelírás rovására írunk, — hiszen a kínai szellem, mely más vonalon oly nagyokat produkált, — az a szellem, mely létrehozta ezt a bizonyos mélyértelmű szellemes jelírást, — megtalálta volna, — ép úgy, mint a nyugati szellem azokat az eszközöket, — hogy nyelvét és annak szabályait tökéletesítse. De itt, mint minden vonalon hiányzott az ösztönzés a tökéletesebbre, az előhaladásra.

A nyugati szellem hajlama, hogy az érzékek által felismerhető világ dolgait keresztülkasul kiismerje és kikutassa, — ez hiányzik a kínai lélekben, — mely lélek ősidőktől fogva a maga egyszerűségében és általánosságban nézi a természet nagy világának rendjét: a Tao-t.

Itt kell keresnünk az okot, amiért a kínai szellem közel négyezer éven át megelégedett az ő egyszerű nyelvével és díszes jeleivel.

De nemcsak a nyelvtan terén találkozunk ezzel az egyoldalúsággal, — hanem az emberi teremtő szellem más síkján, — a művészet terén is. — Minden nyugati embernek feltűnik — ki a kínai művészetből különösen az építészetet és a szobrászatot tanulmányozza, — ez az egyformaság, — kezdve Mandzsuriától Hátsóindiáig, — hová csak elhatott a kínai szellem... Olyan furcsa: sehol semmi változatosság, semmi ötletesség, újdonság.

A kínaiak is észreveszik ezt, de az ő szemükben ez nem hiány és maguk a művészek sem gondoltak arra, hogy túltegyék magukat ezen a felfogáson, hogy a teremtő geniust sértő korlátokat széttörjék... A kínai művészet eme sajátossága nem annyira a nem-tudás, mint inkább a nem-akarás következménye.

Szinte felfoghatatlan az az önelégültség, mellyel a kínai szellem viseltetik a tudomány, technika vívmányaival szemben, melyekkel uralni tudná a világot. Ezt csak úgy tudjuk felfogni, ha arra gondolunk, hogy a kínai tudja, a Tao odaállította őt arra az útra, amely a legjobb, sőt az egyedüli, hol az ember emberi méltósága szerint élhet a társadalomban. Ez azt jelenti, hogy a régi bölcsek a kínai lélekből azt az életfelfogást váltották ki, mely legjobban megfelel neki, — és minden problémáját megoldotta, — úgyhogy sohasem érezte szükségét annak, — hogy azon felül is kutasson...

Amint az igavonó állat gondtalanul él a földön a nélkül, hogy törődjék a madarak, vagy halak életével, így élt a kínai szellemvilág a Tao-ban, melyet önmagában hord és mely szerinte a legjobb. Ezzel szemben a

nyugati ember fáradhatatlanul kutatja a világot, leszáll a föld mélyébe is, hogy mindig újabb és újabb kincseket hozzon felszínre. Különösen, mióta megismerte az öt világrészt és annak minden elrejtett zugát, — még ez sem tette őt önelégültté, még az a tudat sem, hogy övé a világ első kultúrája . . .

Igénytelenységéből magyarázható az a tény, hogy a kínai megelégedett olyan kevés hangzóval, — és olyan gondosan kerülte a kemény mássalhangzókkal bővelkedő nyugati nyelvet a maga komplikált nyelvszabályaival, — hanem megelégedett az ő egyszerű beszédformájával, melyet olyan könnyen elsajátíthatott, — melyet azonban az idők folyamán olyan hajszálfínomságú hanghordozással tökéletesített, — hogy európai fül soha, vagy csak nagy ritkán tud elsajátítani. Még a költők és írók sem tettek kísérletet az évezredek folyamán, hogy nyelvük szabályait tökéletesítsék, — vagy azt megváltoztassák.

A nyelv eme sajátosságában bizonyos természetesség rejlik, mely őt a természettel összeköti . . . És amint az állatok számtalan fajait, mindig egyforma jellel írja, amint az oktalan állat csak egy-két hangzóval fejezi ki belső érzéseit, — így a kínai lélek megelégedett az emberi organum 400—450 hangzójával és legfőljebb a különböző tónusokkal bővítette azokat, — mert sohasem érezte magát annyira a természet urának, mint a nyugati lélek, — hogy a természettől független többszótagú szavakat alkotott volna.

Ha az ember a kínai léleknek ezt a beállítottságát látja, be kell ismerni, hogy a kínai jelírás, melyet évezredek óta annyi ember átvett és gyakorolt, nem egyszeri külön-

legesség és leküzdhetetlen nyakasság, hogy szavaik leírására oly rendszert találtak ki, mely kimondhatatlan fáradsággal sajátítható csak el, — hanem bizonyos szükségszerűség.

Nem is véletlen, hogy éppen a kínai kultúrközösség egy olyan írásmódot teremtett. Tervszerű céltudatosság látszik abban, hogy az emberi értelem fogalmait, melyeket az őt körülvevő világból vett ennek a látható világnak jeleivel fejez ki, mellyel magához köti annak minden tulajdonságát és úgy az íróval, mint a nézővel lelki kapcsolatban van. És mivel a kínai lélek olyan szerves egységben él a világgal, gondolatainak kifejezésére nem választhatott a nyugati néplélek mintájára egy semmit jelentő praktikus írásmódot, az ÁBC-t, hanem az ő művészi képírását. Mint a művész tudatosan, vagy tudat alatt is saját lelkét viszi be a szoba berendezésébe is, így viszi be a kínai saját lelkét írásjegyeibe. És mint a művész nem kímél fáradságot, hogy valami művészt produkáljon, úgy a kínai lélek sem riad vissza a nehéz, komplikált írásjelek festésétől, mert az számára műértékkel ér fel, mert a lelkét lehelte bele.

A kínai írás eredetileg kép volt, az is marad. Innen van az, hogy a kínai nem olvassa, hanem nézi a könyvet *kánsü*. És mivel a kínai önmagát a nagy mindenség egyrészének tartja, melyet a Tao tart fönnt és irányít, mellyel nem csak az érzékeivel van összekötve, hanem értelmével, így amit gondol, nem elvontan gondolja, hanem a maga valóságában, mely gondolatnak legjobban megfelel a kép. Így választotta gondolatainak kifejezésére a jelírást, vagy képírást.

Ezért nem csak nem irígyli a nyugatia-

kat, az ő egyszerű írásmódjuk miatt, hanem bizonyos tekintetben le is nézi azt a lélektelen és értelemnélküli ALFABÉTET.

Természetesen ezek az írásjelek nem engedik meg azt, hogy nyelvtanilag alá, fölé és mellérendeljék, a kínai lélek ezt nem is tekintti hiánynak, mert a kínai gondolkozás olyan egyszerű, természetes, sokszor nagyon virágos, de ment minden utó- és alárendeltségtől, hogy nincs is szüksége az európai nyelvek declinációjára, conjugációjára, stb.

Csak az európai szerint értelemzavaró a sok egyforma, vagy hasonló írásjel, a kínai lélek ezzel szemben fölfedezi egy ilyen írásjelben a kimeríthetetlen természet tükrét, mely az emberi szellemet megragadja, melyel azt mindig új és új változatban lássa. Ezért már a kínai bölcselők is szerettek játszani az írásjelekkel. A költők is jól tudták, hogy a kínai költészet nagyon is szegény volna, hacsak a végső írásjelek rímelnének, hanem szükséges az írásjelek hasonlatossága, vagy ellentmondó változatossága. Laoce könyve a Tao te king 5000 négyes írásjelből áll.

Az idők folyamán mindig több új szó, új fogalom keletkezett és ezeknek már stilizált képet írtak, míg végtére 1720-ban Kang-si császár 214 alap, úgynevezett gyökjelet írt elő és ezeknek hozzáadásával új fogalmak, szavak létesültek. Ilyen gyökjel: a szív, szem, kéz, fül, fa, érc, víz, tűz, stb. jelek. Már most ha fenti gyökjellel rajzolt írásjegyeket látunk, pld. a szív jelét, már előre tudjuk, hogy valami belső érzelmet kifejező szó. Ha kéz jelét látjuk egy írásjelben, kézzel megfogható tárgyat jelent, fa jele vagy élőfát, vagy fából készült dolgot. Az érc jel valamely ásvány-

nak, vagy ércből, aranyból, ezüstből készült tárgynak a jele. Nem csak a természethez hozza közelebb az embert ez írásmód, hanem a legszebb hagyomány tiszteletre is neveli. Évezredek népét köti össze. Minden tanult kínai eredetiben olvashatja Congfuce és Lau-ce írásait. Mely európai élő kultúrnép mondhatja ezt magáról, sokszor néhány évszázad is elég, hogy értelmetlen legyen az írás a mai ember számára. A kínai írásmód neveli a szépérzékét, a tanulók éveken keresztül a leg-híresebb művészek írásjeleit másolják. Tisztelt, becsült az az ember, kinek szép írása van. Minden hivatal, ház és gyülekezési terem falait művészien festett jelmondatokkal díszítik.

Ezek azok az okok, amiért a kínai lélek nem akar elválni ettől a kezdetleges, de mégis díszes írásmódtól. És nem utolsó az a politikai ok, a faji öntudat ébredésének idejében, hogy csak ez az írásmód tartja össze a kínai népnek 470 millióját és őrzi meg őseinek hagyományait. Mihelyt alfabetikus írásmódra térnének át, — száz és százfelé szakadna ez a nagy birodalom, annyira különbözők a tájszólások. Avagy új nyelvet kellene teremteni. Ez lehetséges volt a kis szigetországban, Japánban, de emberileg képtelenség a világ legnagyobb birodalmában, Kínában.

Mi magyarok könnyen tanuljuk meg a nyelvet, a cs, gy, ty, ly, ny hangzók nem okoznak nehézséget. Két igealak a jelen és a múlt idő is megfelel a magyar gondolkodásnak, a jövőt egy időhatározó szócskával fejezi ki. A birtokviszony, a van segédige alkalmazása teljesen azonos a magyarral. Az időkeltezésnél

előbb írja le az évszámot, hónapot, napot, mint a magyar. A magyar misszionárius 8—10 hónap alatt játszi könnyedséggel elsajátítja a nép nyelvet szóban, de a két-három ezer írásjel elsajátításához két-három esztendő szorgalmas munka kell.

Hogyan sikerült a vizsgánk és miként állott a missziós munkába az első magyar ferences missziós csapat, következő füzetünkben írjuk le.

(Folytatás a II. oldalról.)

27. sz.: **Tu-Fu, a kínai kém.**
28. sz.: **Vérbosszú.** P. Longrey I. O. F. M.
29. sz.: **Kína és a katolikus Egyház.**
30. sz.: **A damaszkuszi vérfürdő.**
31. sz.: **Mondéla, a rabszolgalány.**
32. sz.: **Magyar ferencesek Kína felé.** III.
33. sz.: **A keresztény Kína véres napjai.**
34—35. sz.: **Tűzvirág.** Írta: Nasija Hakire.
-

SZENT FERENC FIAI 700 ÉV ÓTA
a pogányok millióit vezették Krisztus aklába.

TE

is részt vehetsz ebben a most is folyó gigantikus munkában. Neked is közre kell működnöd a hitterjesztésben. Légy tagja a

FERENCES MISSZIÓSZÖVETSÉGNEK

Évi tagdíj két pengő. Ennek fejében ingyen kapod egy évig a Ferences Missziók szép kiállítású és tartalmas havi folyóiratát az

I S T E N D A L O S A I T .

Kérj ismertetést a Ferences Missziószövetségről.
Budapest, II. kerület Pasaréti-út 137. szám.

SZENT FERENC HÍV . . .

Aki ferences szerzetespap vagy testvér akar lenni és Krisztushoz vezetni embertársait, küldje be folyamodványát a következő címre:

SZENTFERENCRENDI
TARTOMÁNYFŐNÖKSÉG

Budapest, II. kerület Margit-körút 23. sz.
Gimnáziumot végző ifjak a jászberényi Szeráfi Kollegiumban folytatják tanulmányaikat.
Jelentkezni bármikor lehet!

